

УДК 343.344(477)

Власенко Д.О. докторант кафедри публічного та приватного права Університету митної справи та фінансів, кандидат юридичних наук

Науковий консультант: Легеза Є.О., д.ю.н., професор, професор кафедри публічного та приватного права

(Університет митної справи та фінансів, м. Дніпро, Україна)

ГРОМАДСЬКИЙ КОНТРОЛЬ ПІД ЧАС НАДАННЯ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ ЩОДО ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЙНИМ РИЗИКАМ У СФЕРІ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ РЕЧОВИХ ПРАВ НА НЕРУХОМЕ МАЙНО

Одним із видів контролю під час надання публічних послуг щодо запобігання корупційним ризикам у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно є громадський контроль. Даний контроль здійснюється об'єднаннями громадян та самими громадянами. Він є важливою формою реалізації демократії і способом залучення населення до управління суспільством та державою. Відповідно до ст. 38 Конституції України громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами [1]. Дана конституційна норма передбачає як у теоретичному, так і в практичному контексті громадський контроль за органами державної та місцевої влади.

Необхідно зазначити, що вагомою відмінністю громадського контролю від інших видів контролю в діяльності органів публічної влади є те, що суб'єкти громадського контролю виступають від імені громадськості, а не держави, так як суб'єкти державного та внутрішнього контролю.

Так, сутність цього виду контролю полягає у зіставленні діяльності підконтрольних об'єктів із певними соціальними нормами щодо відповідності діяльності встановленим законодавством вимогам. Також слід відмітити, що громадський контроль, як і будь-який інший контроль, є однією з функцій управління. На наш погляд, громадський контроль під час надання публічних послуг щодо запобігання корупційним ризикам у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно - це діяльність громадян чи їх об'єднань щодо контролю за виконанням суб'єктами процедури надання адміністративних послуг положень нормативно-правових актів, належного виконання ними своїх повноважень та дотримання прав, свобод і законних інтересів фізичних та юридичних осіб.

С.Б. Жарая відмічає, що залучення громадськості до здійснення контролю за надання публічних послуг має ряд позитивних результатів, серед яких: 1) підвищення захищеності населення; 2) поліпшення якості процедури надання адміністративних послуг обслуговування суб'єктів звернення; 3) підвищення ефективності діяльності контрольованого суб'єкта; 4) зниження рівня корупції; 5) підвищення рівня довіри громадян до влади; 6) якісне поліпшення стосунків органів влади і населення; 7) позитивне сприйняття громадськістю та сприяння в реалізації ініціатив та реформ, що проводяться у державі [2].

Система державно-громадського моніторингу та оцінювання якості надання адміністративних послуг наразі перебуває на етапі становлення. У жовтні 2013 р. Указом Президента України «Про невідкладні заходи щодо прискорення здійснення економічних реформ» [3] запроваджено постійний моніторинг виконання органами виконавчої влади і органами місцевого самоврядування вимог Закону України «Про адміністративні послуги» з боку Державної служби України з питань регуляторної політики та розвитку підприємництва. У межах цього моніторингу, зокрема, здійснюється он-лайн анкетування громадян щодо якості процедури надання адміністративних послуг в центрах процедури надання адміністративних послуг [4].

Поступово розвивається й практика громадського моніторингу надання

публічних послуг щодо запобігання корупційним ризикам у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно. За останні кілька років, як на національному так і на місцевому рівні, громадські організації реалізували низку проектів дослідження якості надання адміністративних послуг. Зокрема, два загальнонаціональних дослідження якості процедури надання адміністративних послуг було проведено 2019 р. на замовлення Центру політико-правових реформ. Наприкінці 2019 р. спробу провести оцінку якості надання найбільш популярних адміністративних послуг населенню державними органами в усіх регіонах країни було здійснено громадською організацією «Ліга фінансового розвитку». Низку проектів громадського моніторингу якості процедури надання адміністративних послуг було реалізовано на місцевому рівні, зокрема у Вознесенську, Івано-Франківську, Києві, Львові, Луганську, Сєверодонецьку та інших містах України. При цьому основними методами, що використовували громадські організації при проведенні моніторингу, були опитування думки споживачів та представників суб'єктів надання послуг (у тому числі Інтернет-опитування), а також метод «таємний клієнт» [5]. Тому, слід констатувати, що сьогодні інститут громадського контролю є важливим інструментом забезпечення якості адміністративних послуг.

Підсумовуючи викладене, вважаємо, що контроль під час надання публічних послуг щодо запобігання корупційним ризикам у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно - це регламентована законодавством діяльність органів публічної адміністрації, громадян чи їх об'єднань щодо контролю за виконанням суб'єктами процедури надання публічних послуг щодо запобігання корупційним ризикам у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно положень нормативно-правових актів, належного виконання ними своїх повноважень та дотримання прав, свобод і законних інтересів суб'єктів звернення. При цьому слід враховувати, що контроль під час надання публічних послуг щодо запобігання корупційним ризикам у сфері державної реєстрації речових прав на нерухоме майно є міжгалузевим правовим інститутом, оскільки охоплює контроль за доходами, які надходять як плата за надання публічних послуг, а також порядок розподілу та використання коштів, які надходять як плата за такі послуги.

Перелік посилань:

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.
2. Жарая С.Б. Прозорий офіс - як практика надання адміністративних послуг сучасного європейського рівня [Електронний ресурс]. URL.: http://www.academy.gov.ua/ej/ej_10/doc_pdf/Zharaj_a.pdf.
3. Про невідкладні заходи щодо прискорення здійснення економічних реформ: Указ Президента України від 2 черв. 2013 № 327/2013 [Електронний ресурс]. URL.: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/327/2013>.
4. Моніторинг надання адміністративних послуг [Електронний ресурс]. URL.: <http://www.dkrp.gov.ua/list/130.htm>.
5. Маматова Т.В. Формування механізмів громадського моніторингу надання адміністративних послуг в Україні. *Теорія та практика державного управління і місцевого самоврядування*. 2014. № 1 [Електронний ресурс]. URL.: http://nbuv.gov.ua/j-pdi7Ttpdu_2014_1_14.pdf.